

F. L. VĚK.

Obraz z dob našeho národního probuzení.

NAPSAL ALOIS JIRÁSEK.

P. Vrba se pokřivoval a hned vzpomněl na Krameria a na profesora Vydru, na ty že voda také dorazila, zvláště na Expedici — Ach bože, to že je trest, co škod bude! — Za dne přicházely Jobovy zprávy dál o Praze, kdež voda stoupala, a kdež, jak napočítali tři sta domů bylo zatopeno, i o venkově, jak zle okolo Zbraslavi a Chuchle, kde ledy ulepaly vodu. Lohovská ves že je pryč, na dobro ledovými krami zničena, a v Štěchovicích že pobořily také mnoho přibytků. — V těch stranách že se i lidé utopili. —

Odpoledne navštívil P. Vrba Ignacia Ceypka; ten na karty ani nevzpomněl, a kdyby vzpomněl P. Vrba jich ani nepřinesl. Mluvil jen o tom neštěstí, o velké vodě. —

“To je zkouška, velebný pane! Nejprve takové mrazy neslychané a teď ta povodeň hrozná!”

“A válka k tomu. Ta vypukne co nevidět. Pěkně tento rok začal a pěkně skonává toto ‘osvícené’, vyrazil to s úsměškem, ‘filosofické’ století.”

Druhý den přišel doktor Held k P. Vrbovi; že se jde podívat, jak je s “brabenečky” a že ho již dávno neviděl.

“To jsou hodný, pozdrav jich Pán Bůh. Brabenečí nic, mají nějaké z mne strach. Ale to neštěstí všude a tady! A taky se nemohu dočkat novin, čtu, že přísti numero ohlásí vojnu —

“A ta už je — Právě dnes přijela štafeta z Vídně, že před čtyřmi dny, ano, dvacátého, ji vypověděli.”

“Kdo, kdo!” P. Vrba div se dychtivostí netřásl. “Snad ne direktorium?”

“Ne, naši a Rus.”

“Rus? Jistě? Jistojistě?” Ptal se, ač sám už před tím kolikrát ohlašoval, že Rusové již vytrhli, že táhnou jako mraena. Ale byl by to potvrzení ještě jednou rád uslyšel.

“Jistě, velebný pane. Možná dost, že je uvidíme.”

“To není možná!”

“Proč by nebylo. Vždyť všeko ruské vojsko nepotáhne do Itálie, také do Němece, a tu pak musí také přes Prahu —

P. Vrba zčervenav naslouchal jako pěkné pohádce. Pak potěšen vydechl.

“To by bylo, pane doktor!” — Rozveselené oči upíral na Heldu “tak bych je uviděl, Slovany, a snad, a snad — slyšej — také Suvorova, toho hrdinu!”

“Já bych je také rád uviděl, a ještě milejší by mně byli, kdyby mně přinesli novinu —

“Jakou —

“O bratrovi Ignácovi.”

P. Vrba věděl o neblahém csudu Heldova bratra, že v Polsku nebo v Rusku bez památky zmizel. — “tak ještě nic, žádná stopa?” ptal se s účaststvím.

“Nie, ani zdián. Kdož ví — ale bratr on,” a Held mávl resignovaně rukou. “Hůř je o naši panímámu, ta pořád pláče, jak sestry píšou.” Mluvil to zasmušle, hned však zavedl řeč, jako by si náhle vzpomněl:

“Abych nezapomněl, velebný pane. Věk z Dobrušky jich pozdravuje.”

“Psal jim? Tam oni také užili mrazů a sněhů.”

“Zle, píše o tom, že to také ucítil na handli. Má pořad tolik plátna dodávat, sem do Prahy, píše; odtud to jde, vědí, všechno k vojsku. Píše, co zkoušel, s těmi vánicemi, jak byly necesty, do hor že často ani nemohl, a tkalei k němu také ne, tak že se často omeškal s dodávkou, a že mu tím ušlo výdělků. Ale jinak si to ehvňli, že jsou s tím handlem slušné výdělků —

“Když se takový kupec přizná na slušné,” pater Vrba se usmál “to jsou výborné. Věk bude bohatě, uviděl, a dobře tak, pán Bůh mu požehnej.”

“Ale mají také zármutek v domě. Babička jim umřela, jako babička jeho ženy, stará Snížková, znali ji —

“A bodejť, hodná sousedka, taková Staročekka sprostná. Pán Bůh jí odpusť, hodná. To má Vě-

ková zármutek — A co se jí stalo?”

“Zápal plie — Nastydla ona někde, a v tom věku — Věk také píše, že sem brzo přijede, jak jen bude trochu cesta —

“Povodeň tam neměli —

“Psal ještě před ní.”

Ostali při povodni, hlavně při pražské. Held musil vypravovat, jak je na Malé Straně. P. Vrba však u vody dlouho nevydržel. — “Ined zase na vojnu, a o Rusech potáhnou-li tudy a jak budou s našimi ty Jakubíny hladit, až doktor vstal a měl se k odchodu. Když už stanul u samých dveří, vzpomněl si P. Vrba na Thama, ví-li o něm, že si teď za těch mrazů kolikrát na něj vzpomněl. I pověděl, jak se s Thameš setkal v Ječné ulici —

Doktor Held stáhl obojí a zamával zkrátka svým kloboukem.

“I to je neveselá historie, velebný pane. Býval dřív u mne často, také v kafirně jsme se vídali. Ale teď nějaký čas, dost dlouho, jsem ho ani okem nespaptil. — Ke mně nepřišel a v kafirně jsem ho netrefil. I ptám se po něm a tu mi povídali, tak se smíchem, že snad sedí doma, když se zas s ženou udobříl —

“Ale!”

“Když s ní ostal pod jednou střechou, velebný pane, co konečně. Jak to mohlo jinak dopadnout. Ale i švagrovou prý také zas k sobě vzal —

“Je-li možná!”

“On to zapírá —

“Tak s ním mluvili —

“Asi tři dny před velkou vodou, za toho posledního mrazu. To ke mně přišel —” Doktor Held zatajil, že si Thama přišel k němu vypůjčit na dříví, že co měl zásobu, a pověděl, jak ji dostal, to že už spálili.

“Tu jsem mu také sáhl na zuby, jak je se švagrovou, a pověděl jsem mu, co jsem slyšel. Bránil se a dost ostře, že ne, že švagrová není u nich, že chodí jen na noc za těch mrazů, on že s ní nemluví a nemluvil. To ono je pravda. A dál, vědí, velebný pane — Ale nic jsem neřikal, že ty ženské na něj jdou. Co bych také — Nie by to nevydalo —

“Ne, ne!” divil se P. Vrba s účaststvím. “Takový učený muž — Je to neštěstí — A co, prosím jich —” tu stlumil bezděky hlas, jako by jich někdo poslouchal — “Pije? Pije?”

“Teď snad mluví — ale — taková nemoc může zas vypuknout, kdyby — a pak —

Hned nazejtří pospíchal P. Vrba k Ceypkovi, aby mu oznámil novinu, že je válka vyhlášena, též o Rusech, že tudy potáhnou. Toho odpoledne si zas chutě zahrál. Pak častěji, jak mohl docházeti když obleva vydržela. Pokaždě skoro přicházeli s novinami, někdy i s tištěnými, z nichž četl a vykládal, jaké hrozné divadlo kravavé se otevřelo, že přes tři sta kanonů bouchá, z jedné i druhé strany, od Dunaje až k Rejnu, v Tylofích, ve Švejcarsku, ve Vlaších, tam že již Rusové docházejí na svém marši.

Ignacius Ceypek poslouchal většinou s účaststvím, jako starý voják, někdy trpělivě, když se pan pater zabral do výkladu tuze obšírně. Jednou za takového hovoru vzpomněl si Ceypek, a upřímně na pana obřajntanta, Jeníka z Bratřic, není-li už, ten že byl s nebožtíkem, panem obrstvachtmistrem, domněle známý, také že tu v domě u nich býval; co ten, je-li živ, nepadl-li někde tam dole, v Itálii.

“Nie, nepadl, v žádné Itálii, a žádný obřajntant. Pan Jeník z Bratřic ně je hejtmanem, při armádě v Hsi, v Němech —

“Jak to vědí, velebný pane? — Myslím, jako pan Jeník u 33. regimentu u Wallis —

“U 33. tému 31. regimentu, a ne už Wallis. Wenkheim se ten tému teď jmenuje, a náš vlastenský vladyka či baron, pan Jeník z Bratřic, je u granatýrského praporu či batalionu toho regimentu. Pan Kramerius v České Expedici má o něm zprávy, tomu pan z Bratřic někdy píše —

“I pro Boha, kdo by řeč — Já už myslil — A co píše, velebný pane —”

“Byl kolikrát raněn, ale zas je chlapík, ve službě. Teď už dlouho nepsal. No, to vědí, za těchhle časů, nežli dojde psaníčko od armády — a ještě se třeba ztratí —

Z vojny ti dva staří, když se sešli, skoro ani nevycházel; z vojny staré, sedmileté, v které také Ceypek bojoval s nebožtíkem panem obrstvachtmistrem, i z té nové. Za těchto hovorů musil P. Vrba kolikrát vyslechnout Ceypkovo o tom velikém granatníku od regimentu Lesey, Ceypek ho dobře znal, ten granatýr že byl tenkrát největší človek celé armády, šest stop jedenáct coulů, na česko tři a tři čtvrtě lokte, a co ten směl, každý den mimo svou porci ještě tři libry masa a ještě že dostával cídák 24 kr. A když umřel, nepadl, umřel, že ho vyvalili, v Pestu, aby po něm měli kostru.

Na ten div granatnícké velikosti Ceypek tedy dost často vzpomněl, jakož i na Laudona, a toho že pan Jeník z Bratřic také znal, jak by neznal, když s ním byl proti Turkům, před devíti lety, tenkrát když Bělohrad šturmovali —

A pak sám uslyšel o hejtmanu Jeníkovi z Bratřic, od P. Vrby. — Bylo nevládného odpoledne v první polovici dubna. Kmeny stromů před okny v zahradě ještě pusté leskly se mokrem; zkaleným vzduchem poletovaly kusy vlhkého sněhu, jenž tál, solva dopadl. Vítr vál, až v komíně hučelo.

Ignacius Ceypek seděl u kamen přivíral oči. Dřímota přicházela kvapně, ani vstát se mu nechtělo v sladké línosti, aby zatahl za šňůrku starých hodin. Poslední myšlenku měl, dnes že pan pater nepříjde. A přišel, rychle, čiperně, nějak hluchně, a hned sedl a vytahoval nějaký papír. Ceypek byl samým úžasem hned jako ryba. Aby se rovně postavil, po vojanskou, na to nezbylo času, nebo host měl tuze na kvap s novinou o veliké bitvě, která svedena koncem minulého měsíce března, v Němech u Stokachu, a slavně, jak slavně!

P. Vrba hned in medias res; s vášnivou chutí vypravoval, ne maloval, slovem, tak křídou na stole, ukazoval, jak stáli Francouzové pod Jourdanem, jak táhli “ve třech kolonách —” “O páté ráno to začalo, o páté, a od té chvíle pořad až do Božího pole dne, a přes pole dne v jednom ku se bojovali. Až do druhé s pole dne měli Francouzové pořad na vřehu. Největší bylo o velký les; v tom se zahřídli, vědí, a naši jich nemohli vystrnadit, ne a ne živou mocí ne. Ten les si pamatujou. Velký, na míli dlouhý les, a o ten šlo. A teď —

P. Vrba sáhl po papíru, usmál se, a opakoval s chutí s vnitřní rozkoš: “A teď,” mlaskl, jak sliny polkl, aby ovláčil hrdlo a začal čísti z tohoto rukopisného listu:

“Právě udeřila hodina druhá s pole dne, a tu se všechno ku podivě ní velikému změnilo. Tu se podářilo areknížeťi Karlu, že s vynaložením vši síly zemleňného vojska nepřítelce nejen v poli na outěk zabnal, anobřz také v lese — Vědí, v tom lese — v tom lese, jenž za míli cesty dlouhý jest, s jednoho vřehu po druhém dolů sháněl.

Ale nebylo ještě konce, nebo zapuzení Francouzové opět před lesem k bitvě se přihotovili a opět výborně stříleli. Ale čeští granatýři —” P. Vrba sesíloval hlas mrkl po Ceypkovi a zvolal: “Slyšejte to!” pak pokračoval: “Čeští granatýři, udatní Čechové, šest batalionů silní, postavili se proti nim a bojující právě jako lvové čeští celé bitvě šťastně konce učinili. Ač také švadrona kyrysníků Makových, při které též nejvíce Čechů jest, a Nasau-Uynských udeřili na nejlepší Žurdanovu jízdou v šole a s velikou porážkou ji přemohli. A tak Žurdan musel se zpátkem retovatí.”

Rozohněl stěním válečné zprávy vzkřikl kladu list na stůl:

“Sláva Čechové! Čeští granatýři a kyrysaři — ti to rozsekali Slysli!”

“Kdo jim to psal, velebný pane?”

“Paal to, aby věděli, jeden pan hejtman těch českých granatýrů, který tam bojoval, náš urozený Čech a vlastenec znamenitý, pan Jeník z Bratřic.”

“Pro Boha, velebný pane! A jim?!”

“Ne, mně ne, ale panu Krameriovi a pan Kramerius tu psaní pěkně přeložil, dá to do novin, a já si to opsal dnes dopoledne a pak jsem rovnou běžel sem jako s teplým koláčem. No, mají radost, stará vojno —

“Mám, pozdrav jich pán Bůh, a jsem rád, že pan hejtman Jeník ostal na živu —

“Šťastně to začíná — Však jsem pořad říkal, že letošní rok ti Jakubíny — no, a je to tu —

“Za nějaký den ubíral se do zahradního domu s novinou, že Rusové jsou již v Itálii, že ten “slovenský hrdina” vtrhl právě do Verony, a jak ho tam slavně uvítali, rakouští generálové i veronský biskup, a jak na paláci Emilii jen na seně ležel a postel pro sebe přichystanou prý poslal —

U prvního rohu se však P. Vrba zastavil. Zahlédl veliký arch papíru hrubou literou potřítý, český i německý, pod nímž stál hlouček lidí. I četl také zaslouh rukou oči provolání městského hejtmana Josefa hraběte Vratislava z Mitrovic, aby pro veliký počet raněných našich bojovníků k hojení jich potřebné zálohy cupovní nebo šarpie, starého plátna i také celých štucek se obtovalo —

Dočetl, příkryje hlavou, pak promluvil k houfci, to že je slušné požádání, a každého povinnost křesťanská a vlastenecká, to řekl s důrazem tím žasnoucím, pomoci když tam také naši bratři Čechové krvácejí — Pak se obrátil a domů do bytu, prohlédl prádelník, vybral staré dvě košile a několik kousků jíného vinutí, sbalil to do sáčku a šel. U dveří však si vzpomněl, vytáhl že šosí karty a nechal je na stole, aby nenesl s sebou pokušení. Pak zamířil rovnou k Ceypkovi, s novinou, ale také aby ho trochu zapřáhl, by pomohl cupovat. —

Skoro celá Praha teď cupovala všude trhali plátno na šarpii a na obvazy. Cupali žáci i žákyně ve školách, cupovali mladí, staří v domácnosti, zámožných i ehubých. Každý chtěl ulehčiti raněným jich tisícové krvácejí u Rejna, ve Švejcářech a v Itálii.

Chodily zprávy o vítězstvích v těch končinách, a Praha přijímala je s nadšením. Ale všude také mluvili, jaká tam bída, co vojaska zkusí, jak musí ve Švejcářech ve sněhu bojovat, jako omechdy, když generál Hoce udeřil na “klauzu” tak řečenou Lucie v Graubundu že se musily tři “kolonie” přes dvanáct hodin ve sněhu na vřeh drápat a čtyři a dvaet hodin že pak v tom vřehu v hrozně zimě a metelici stály —

A tam dole v Itálii, tam že nezkusí tolik od pověťi, ale krve že tam teče víc, víc, když Suvorov tak prudce žene ku předu a naši s ním, když dal rozkaz, aby vojáci jen s nasazenými pagnety na nepřítel prudce dotírali a jízdá aby toliko šavlemi bojovala. Co tam už lidu padlo, co je raněných a jaká všude nouze o lékaře a pomoc, o šarpii a obvazy!

Proto všude po Praze ten kvap s pomocí. Slečný bohatých domů nechávaly klavírů, i harf i vyšívání a sedaly za stoly, kdež zásoby plátna na pruhy natrhaného se trátily jako sněh na slunce, jak slečný i paní v nejmódnějším účenku toho jara, s vlasy v tisícce ku drnek učenými, v nejmódnějších šatech otáhlých, úzkých, pod šnůry přepásaných, se v cupování předtíhávaly.

Závodily že soucitu i žárlivosti, aby měly největší kupy šarpie, a vydržely, poněvadž ten skutek milosrdenství byl také trochu sportem.

Na městské hejtmanství přinášely a dávaly přinášeti balíčky plátna a cupaniny; vedle nich rostly kupy menších balíčků, jak je přinášeli ze všech čtvrtí méně zámožní, ženy, děti femesníků i dělníků a podruhá!

P. Vrba byl jeden z nejvytrvalejších. Šarpii cupoval doma i u Ceypka, jenom va vydatně pomáhal a také část svého prádla raněným v obět přinesl. První čas při cupování na karty ani nevzpomněl. Jen někdy, když už prsty boly a zrak umdlával, vyvolil P. Vrba ze šosí staré “loupožnický” a při těch si oddechli.

Jinak při cupování dost hovoř-

li; nejvíce o vojné a nejvíce P. Vrba, o novinách, které přinášel. Sháněl se po podrobných zprávách, kteréž tuze se opoždovaly, o bojích už svedených, jmenovitě o bitvě u Stockachu, sháněl se po nových. Často zabrousil až k vřehům postovské Expedici a viděl, co se odtud novin roznosí, eizich i pražských, hlavně německých, co lidi tam přichází s novou prauemernací —

Hanětku již neposlal pro své Krameriovy noviny. Přicházela s nimi hrubě pozdě. Tak se mu zdálo. Každý pátek šel si sám do Dominikánské ulice a čekal už od desáté až do jedenácté, kdy začala číslo vydávat, a kdy tou chvílí černalo se dychtivými čtenáři kolem domu “u tří stříbrných růží”

To se již vědycky na číslo těšil, protože teď už, jako všichni, jiného nečekal, nežli nové vítězství a novou porážku Francouzů. A také chodilo, jak general Kray porazil Francouze mezi Veronou a Mantovou, Suvorov u Verony, že se Francouzové v Brescii vzdali, deset tisíc že jich zajato, že jim vzali čtyřicet děl metalových, osmnaet hmoždírů a kolik set centů praechu — Suvorov že přišel Oglio řeku, že si vybojoval přechod přes Addu, že vtrhl do Mediolána —

S tím vším chodil, někdy tuze pospíchal, k Ignaciu Ceypkovi, jenž dychtivě poslouchal, ale přece někdy si, jako zkoušený, povzdrech, ach, jaká tam je asi všude bída, že si může pomyslet, když všude tolik krve teče, a české regimenty — ach bože, ty že asi zaso prometou, když musejí všude, že jsou všechny v ohni, pěší a granatýři a kavalerie a kanonýři, všechno, to že bude zas mrzáků a teď že ono je ouzkostí po Čechách, o syny, o bratry, on že ví, když nebožka máma —

(Pokračování.)

SEVERO - NĚMECKÝ LLOYD

BALTIMORE - BREMEN

Valké, moderní, dvouřadové jednokajutové parníky. Lahodná jídla. Pohodlí bez přepychu.

Všechny kajuty uprostřed lodí. Bezdrátová telegrafie.

Průměrné ceny:

Druhá kajuta... \$57.50
Třetí kajuta... \$35.00
Pouze na "Rhein", "Main" a "Neckar".
Mezipalubí... \$33.00

Když jedete navštívit starý domov v Čechách, jeďte přes Baltimore.

Když posíláte pro své příbuzné nebo přátely, aby přijeli do Ameriky z Čech, kupte jim vyplacené listky přes Baltimore.

O úplné podrobnosti požádejte

A. SCHUMACHER & CO., General Agents, Baltimore, aneb jejich zástupce v celých Spojených Státech.

H. CLAUSENIUS & CO., General Western Agents, Chicago.

Nejdrahoccennějším pokladem

lidské bytosti je zajistit DOBRÝ ZRAK

Pozorujete-li, že vaše oči se kalí a váš zrak že slabne, neodkládejte a nechte svůj zrak prozkoumati u zkušeného optika. Nejlepší zárukou o úplném uspokojení při přispůsobení brýlí jest vyjádření se sta a sta krajanů, kteří v oboru tom pomoci hledali. Graduoval jsem jednu z nejlepších škol a mimo to mám státní povolení.

A. CECHA, český optik a zlatník. 1248 jižní 13. ul., Omaha, Neb.

AKRY NA PRODEJ.

1, 2, 3 a 5-akrové dílce jižně od Center ul., mezi 54. a 60. ul. Cena \$275 až \$400 za akr. Rovněž akrové dílce 1 míli jižně od Cudahy v South Omaha. Cena \$250 až \$350 za akr. Zvolejte telefonem: Douglas 829. 46-1f

N. P. DODGE & CO., 15. a Harney St., Omaha, Neb.

Vzorné zařízení HOSTINEC

— vlastní —

Frank :: Semerád

16. a William ulice, Omaha, Neb.

Výtečný Metzův lékář, jakož i pravé importované pleňské stálo na šepu. Korbelova vína a nejlepší lihoviny prodává i ve velkém. — Chutný zákusok stále při ruce.

Hoší - Pozor!

Hodinky zdarma! Snadno získat. Každý dovede prodat věc za 10c, mající ceny 75c, kterou každý potřebuje. Prodejte 16 balíčků příspěvky na černý inkoust, každý balík udělá kvart zaručeného inkoustu, po 10c balík. Pak nám odešlete \$1.60 a dostanete hodinky zdarma poštou vyplacené. Píšte si dnes o inkoust, neb ten první z každé pošty, dostane 5 balíčků zdarma. Inkoust zašlem poštou. A. E. Vikia Co., New Prague, Minn. 12-1f

Sdružení českých lékařů

v Omaze a South Omaze

DR. ŠRÁMEK J. M., sev.-záp. roh 8. a Hickory ul. Telefon Douglas 6645.

DR. KOUTSKÝ JOHN W., 405 sev. 24. ul., So. Omaha. Telefon South 142.

DR. NĚMEC CHAS. J., 1316 William ul., Omaha. Telefon Douglas 2817.

DR. F. J. SWOBODA, 1255 již. 16. ul., Omaha. Telefon Douglas 2313.

DR. ŠIMÁNEK G. F., 1262 již. 13. ul., Omaha. Operacím se věnuje zvlášttní pozornost.

DR. KÁLAL F. J., 627 City National Bank, proti Bennetovu obchodu. Telefon Douglas 1761.

DR. SWOBODA LOUIS, 301 Paxton Blk., Omaha. Telefon Douglas 807.

My sbora uvezení lékaři die pravidel lékařské etikety nejdražšími oduzujeme veškeré ohlašování kteréhokoli lékaře nebo sama v kterýchkoliv časopisech svými pacienty, nechtějí je to jakýmkoli způsobem, ať ve zprávách místních nebo oboích. 481f

Dobré pivo jest lék

Plzeňské pivo v láhvích z pivovaru

FREMONT BRW'G CO.

FREMONT, NEB.

Jest važno z nejlepšího sladu a z českého chmele. Toto pivo obsahuje pouze tři procenta líhu a proto jest všeobecně oblíbené a odporučené lékaři. Pakli se chcete posílit, objednejte si je!